

TÖNKÖL JÓZSEF

Úgy vannak itt

Ha valaki kő-napokban él s nem órákban vagy években,
már a nevetésükről is felismeri
a márciusi esőtől rügyező fiatal lányokat,
szép a reggel, tiszta, mulandóságában is biztosabb,
mint akármiféle tavasz ezelőtt, ha ugyan jól emlékszem,
nincs egyetlen szívverésük, melyet ne hallanék,
akárcsak a berúgott siratóasszonyokat, akik azt éneklük,
hogyan virágozhat többé virág e földön,
nem ömölhetnek szemükből könnyek melegen, némán,
mint a magzatvíz, óriási rózsafüzéret kötnek kezemre,
tovaröppenő madár énekéből is felismerem a lányokat,
már a nevük is olyan, mint a szél,
tele a mulandóság illatával, mezőre néző márványfaluval,
ezek a nevek nem is nevek, hanem az édes halál lármái
a dinnyeföldek húsában, akárcsak egy padló recsegése
a vissza nem térő időben, napsütötte vízhez hasonlóak,
úgy derengenek föl, mint az Almásallé a Bükdülő hosszán,
megszelídítik a hegylancok térségeit és az évszakokat,
úgy vannak itt, hogy mellettem élnek,
reggelente látom arcuk nyugalmát, kávéfőzést,
nincs joguk e hazához, ahhoz, mi a test, a virág, mi az álom.

Hamu szital ereinkben

Kerített világhoz tartoztunk, apák és fiúk, kezdődött valami, ott mindig a barátaink voltak, járnak tovább a néma vizeket, és ellenségeink azt hiszik, lidércekkel megijeszthetnek, ha oldalra fordítanánk a fejünket, megcsapná orrunkat az útszéli csalán illata, hidasok szaga, kocsmáé, büröké, hamu szital ereinkben, szürkék az istenek, a pipacsok, közben eszembe jut, fáj, hogy valamit elmulasztottam, hogy egy eltévedt veréb ott van valahol, kívül a kazlakon, előtted, messze, de mi közöd hozzá, pajtákhoz, pihenő autókhoz, az égbolt felhőjéhez, mely kifordítja szeme fehérjét, mint a halott, az órák, napok, évek egymásba olvadnak és elfolynak, azok, akik ismernek, azt mondják, késő van mindenhez, nehéz a tegnap folytatása, ma elkezdődik a karácsony, hiába szeretnék a közeledben lenni és beszélni veled, ülni az éjféli mise éjjelén a szobában, ahol egy lélek sincs, a lemezjátszó tüje éppen hogy érinti a barázdákat, zsinóros a szél, az utakat is elmossa a hó, elvesznek, mint az emlékezet, ami engem illet, én maradok, ahol a pince, a bor, a karcos körtepálinka, a kised, ez volna az életem?, mintha ölé kést tolnának a torkomba, vér csöpög a hóra, meleg, mint a napraforgó vagy a méz, fájni csak az fáj, a karácsony, a hó, a kés, hogy a falumba szerettem volna eljutni, át a megszokott mezőkön, micsoda álom lett volna azokkal, kik meztelennek születtek, nincs örömük, szenvedésük, innentől már idevalók és idegenek, szemeik penészes lyukak.

Azon túl már a kert következett

Azon túl már a kert következett a fák lobogóival,
még csak március van, a zászlókat kigöngyölték,
kékbe borult a galambvirágok pihés begye,

azért jegyeztem fel ezeket az apróságokat,
hogy ez töltse ki gyerekkorom képzeletvilágát,
az eső meg az ernyő selyemdobja, ifjak hangjai,
s nem lehetett eldönteni, mert nem is érdekes,
hogy rokona vagyok-e annak az éles agyú
és szenvedélyes szívű költőnek, aki szavalt,
itt maradtam, a világot nem fogom megváltani,
nincs már annyi szeretetem és türelmem,
rég elmúlt az a március és a tizenötödik nap,
akár a lepkék temetője is lehetett volna,
jártam, jártam a dombokat, a sikamló dűlőket,
a meztelen erdőket, a parasztok tengerét
és a nedves-hűvös hegyláncok koszorúját,
mintha magam is pillangó lettem volna,
de miféle partokon, milyen időkben?,
az igazságokról mit mondhatnék mezők, kazlak,
istállók, pajták, házak között?,
milyen jó, hogy minden fűszál éppúgy itt van,
mint régen,
hogy az egész tavaszt a kertben tölthetem el,
diófánk mellett, mikor bőrömig levetkőztet az eső.